

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!”

Mobilność osób z niepełnosprawnością

Dostępne mieszkanie

Wspomagane społeczności mieszkaniowe

Warszawa 2023 r.

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

Inne programy i projekty PFRON związane z Programem Dostępność Plus

Lp.	Nazwa programu/projektu UE	Rodzaj programu/projektu UE	Nr działania w Dostępność Plus
1	Program wyrównywania różnic między regionami III”	Program Rady Nadzorczej PFRON	1, 22
2	Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych	Projekt UE	1, 22
3	Dostępny samorząd – granty	Projekt UE	2
4	Szkolenia dla pracowników sektora transportu zbiorowego w zakresie potrzeb osób o szczególnych potrzebach w tym osób z niepełnosprawnościami	Projekt UE	7
5	Budowa kompleksowego systemu szkolenia i udostępniania osobom niewidomym psów przewodników oraz zasad jego finansowania	Projekt UE	22
6	Trening orientacji przestrzennej dla osób niewidomych i słabowidzących (TOPON)	Projekt UE	22
7	Aktywny samorząd	Program Rady Nadzorczej PFRON	22
8	Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością	Program Rady Nadzorczej PFRON	23
9	Obszar chroniony, obszar dostępny	Projekt UE	26
10	Dostępność ponad barierami	Projekt UE	26
11	STABILNE ZATRUDNIENIE – osoby niepełnosprawne w administracji i służbie publicznej	Program Rady Nadzorczej PFRON	27

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością

Celem Programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością jest **wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności społecznej lub zawodowej** poprzez zapewnienie dostępu do korzystania z samochodu osobowego.

Liczba osób z niepełnosprawnością uniemożliwiającą poruszanie się bez użycia wózka inwalidzkiego, którym zapewniono dostosowany samochód osobowy: co najmniej 1000 osób.

Program realizowany będzie w latach 2022-2025, nie dłużej niż do wyczerpania budżetu Programu.

Budżet programu wynosi: 250.000.000,00 zł

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością

Beneficjentem Programu może być **osoba z niepełnosprawnością**, która spełnia następujące warunki:

- jest osobą, która **nie może poruszać się bez użycia wózka inwalidzkiego** i legitymuje się ważnym:
  - ✓ orzeczeniem o niepełnosprawności ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, albo
  - ✓ orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- oświadczy, że **nie dokona zbycia pojazdu dofinansowanego ze środków Programu, przez okres co najmniej 60 miesięcy od dnia otrzymania dofinansowania.**

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością

Dofinansowanie dotyczy części kosztów zakupu dostosowanego samochodu osobowego.

Dofinansowanie może być przeznaczone na **zakup nowego dostosowanego samochodu osobowego** lub **używanego dostosowanego samochodu osobowego**, przy czym dofinansowanie zakupu samochodu używanego możliwe jest po spełnieniu warunków:

- 1) data pierwszej rejestracji pojazdu, którego zakup ma być dofinansowany nie może być wcześniejsza niż 72 miesiące przed datą podpisania umowy na dofinansowanie;
- 2) dostosowany samochód osobowy będzie zakupiony od podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, której przedmiotem jest handel hurtowy i detaliczny samochodami osobowymi, naprawa samochodów osobowych samochodowych;
- 3) dostosowany samochód osobowy, na dzień jego odbioru będzie dopuszczony do ruchu drogowego.

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością

Przez **dostosowanie samochodu osobowego** – należy rozumieć techniczne przystosowanie samochodu osobowego do indywidualnych potrzeb kierowcy lub pasażera z niepełnosprawnością uniemożliwiającą poruszanie się bez użycia wózka inwalidzkiego w sposób, który umożliwia zajęcie miejsca kierowcy lub pasażera bez konieczności przesiadania się z wózka inwalidzkiego.

Przez **dostosowany samochód osobowy** – należy rozumieć pojazd, w którym dokonano technicznych dostosowań pod kątem indywidualnych potrzeb kierowcy lub pasażera z niepełnosprawnością uniemożliwiającą poruszanie się bez użycia wózka inwalidzkiego w sposób, który umożliwia zajęcie miejsca kierowcy lub pasażera bez konieczności przesiadania się z wózka inwalidzkiego.

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością

Wysokość dofinansowania ma charakter degresywny i uzależniona jest od ceny zakupu dostosowanego samochodu osobowego.

Progi cenowe zakupu dostosowanego samochodu osobowego w następującej wysokości:

- ❑ dla samochodów dostosowanych do ich prowadzenia przez osobę niepełnosprawną:
  - do kwoty 150.000,00 zł - 80%,
  - nadwyżka ponad kwotę 150.000,00 zł do kwoty 250.000,00 zł - 50%,
  - nadwyżka ponad kwotę 250.000,00 zł do kwoty 300.000,00 zł - 30%,
  - nadwyżka ponad kwotę 300.000,00 zł - 0%;

- ❑ dla samochodów dostosowanych do podróży osoby z niepełnosprawnością jako pasażera:
  - do kwoty 130.000,00 zł - 85%,
  - nadwyżka ponad kwotę 130.000,00 zł do kwoty 200.000,00 zł - 50%,
  - nadwyżka ponad kwotę 200.000,00 zł do kwoty 230.000,00 zł - 30%,
  - nadwyżka ponad kwotę 230.000,00 zł - 0%.

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością

Program realizowany będzie w latach 2022-2025, nie dłużej jednak niż do wyczerpania budżetu Programu.

Nabór wniosków prowadzony będzie w czterech turach, nie dłużej jednak niż do wyczerpania budżetu Programu - 250.000.000,00 zł:

- **tura pierwsza: od dnia 01.03.2023 r. do dnia 31.03.2023 r. (wg stanu na dzień 6 marca 2023 r. złożonych zostało 2.586 wniosków);**
- tura druga: od dnia 30.06.2023 r. do dnia 31.07.2023 r.;
- **tura trzecia: od dnia 29.09.2023 r. do dnia 31.10.2023 r.;**
- tura czwarta: od dnia 29.03.2024 r. do dnia 30.04.2024 r.

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością

Składanie wniosków odbywa się wyłącznie w formie elektronicznej przez teletransmisję danych;

W celu złożenia wniosku wnioskodawca musi dysponować kwalifikowanym podpisem lub profilem zaufanym.

Oddział PFRON informuje wnioskodawcę, w formie elektronicznej, o pozytywnym lub negatywnym rozpatrzeniu wniosku, wraz z uzasadnieniem, w ciągu 30 dni od daty złożenia wniosku.

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością

Wniosek obejmuje, w szczególności:

- 1) przewidywaną cenę zakupu dostosowanego samochodu osobowego;
- 2) odwzorowanie cyfrowe ważnego orzeczenia o niepełnosprawności
- 3) oświadczenie o tym, że wnioskodawca lub osoba niepełnosprawna, której opiekunem prawnym jest wnioskodawca, nie jest w stanie w żadnej sytuacji i na żadnym dystansie przemieszczać się bez użycia wózka inwalidzkiego oraz że nie jest w stanie samodzielnie przesiąść się z wózka inwalidzkiego na siedzenie samochodu, co dodatkowo potwierdza lekarz specjalista ortopedii, rehabilitacji lub neurologii na druku formularza dołączonego do wniosku;
- 4) w przypadku składania wniosku o dofinansowanie zakupu dostosowanego samochodu do potrzeb kierowcy poruszającego się na wózku inwalidzkim – potwierdzenie, że beneficjent posiada ważne prawo jazdy kategorii B;
- 5) oświadczenie, że wnioskodawca nie dokona zbycia dostosowanego samochodu osobowego dofinansowanego ze środków Programu przez okres co najmniej 60 miesięcy od dnia otrzymania dofinansowania.

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie

Celem Programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie jest wzrost niezależności beneficjentów oraz ułatwienie im aktywności zawodowej i społecznej poprzez **zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych**, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych.

Liczba osób, która zmieni miejsce zamieszkania w ramach programu na wolne od barier architektonicznych: 1000 osób.

Program realizowany będzie w latach 2022-2025 ale zawieranie umów z beneficjentami odbywać się będzie do dnia 31.12.2024 r., nie dłużej niż do wyczerpania budżetu Programu.

Budżet programu wynosi: 150.000.000,00 zł.

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie

Beneficjentem może być osoba z niepełnosprawnością, która spełnia warunki:

- posiada **orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu, z tytułu niepełnosprawności narządu ruchu uniemożliwiającej poruszanie się bez użycia wózka;**
- złoży oświadczenie, wraz z **dokumentacją fotograficzną, o barierach architektonicznych w mieszkaniu lub w budynku, uniemożliwiających samodzielne wyjście na zewnątrz na poziom zero;**
- złoży oświadczenie o **dysponowaniu tytułem prawnym do lokalu** na mocy prawa własności lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu;
- w momencie składania wniosku **nie ukończyła 65 roku życia.**

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie

Dofinansowanie dotyczy dopłaty do zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych, znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero przed budynkiem.

Wysokość dofinansowania zależna jest od lokalizacji, w której nabywane jest mieszkanie i **stanowi różnicę pomiędzy ceną mieszkania nabywanego i sprzedawanego.**

Na przykład:

- w przypadku mieszkania znajdującego się w Łodzi maksymalna kwota dofinansowania w I kwartale 2023 roku wyniesie 76.943,00 zł.
- w przypadku mieszkania znajdującego się w Warszawie maksymalna kwota dofinansowania w I kwartale 2023 roku wyniesie 123.386,00 zł.

Wysokość dofinansowania nie może być większa niż równowartość iloczynu 15 m² i wartości średniego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych, ogłaszanej przez BGK w programie „Mieszkanie na Start” na dany kwartał.

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie

Program jest realizowany przez samorząd powiatowy.

W przypadku, gdy samorząd powiatowy nie przystąpi do realizacji Programu, dopuszcza się możliwość zawarcia umowy w sprawie realizacji Programu na rzecz beneficjentów z terenu działania tego samorządu, z innym samorządem powiatowym, w tym z samorządem powiatowym, w którym znajduje się nabywane mieszkanie pozbawione barier architektonicznych.

Wniosek wraz z wymaganymi załącznikami ON składa za pośrednictwem Systemu Obsługi Wsparcia pod adresem <https://sow.pfron.org.pl/>

Składanie wniosków odbywa się w formie elektronicznej, tj. bez wychodzenia z domu, bez kolejek i bez barier, co znacznie ułatwia aplikowanie o środki.

Składając wniosek ON może liczyć na pomoc pracowników powiatu, którzy udzielą w urzędzie wsparcia technicznego, wykorzystując do tego celu sprzęt elektroniczny Wnioskodawcy.

Wniosek możesz złożyć **w każdym czasie**, ale **nie później niż do dnia 31.12.2024 r.**, jednak nie dłużej niż do wyczerpania budżetu Programu.

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie

Dane realizacyjne wg stanu na dzień 27 lutego 2023 r.:

- do programu przystąpiło 346 powiatów, co stanowi 91% wszystkich powiatów w Polsce (380), tym samym nie przystąpiło 34 powiatów, co stanowi jedynie 9%;
- w Systemie Obsługi Wniosków (SOW) w programie otwartych jest 318 naborów wniosków o dofinansowanie;
- złożonych zostało 49 wniosków.

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Wspomagane społeczności mieszkaniowe

Celem programu „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Wspomagane społeczności mieszkaniowe jest **stworzenie infrastruktury Wspomaganych Społeczności Mieszkaniowych (WSM)**.

- WSM mają służyć **zapewnieniu niezależności** osobom z niepełnosprawnościami w zakresie stylu życia i codziennych czynności.
- WSM mają jednocześnie umożliwiać **świadczenie całodobowych usług wspomagających** dostosowanych do indywidualnych potrzeb mieszkańców WSM.

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Wspomagane społeczności mieszkaniowe

Adresat programu - organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Mieszkańcy WSM - osoby z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, wymagające wysokiego poziomu wsparcia, które zawarły z beneficjentem umowy najmu lub użyczenia mieszkania znajdującego się we Wspomaganych Społecznościach Mieszkaniowych.

Planowana liczba WSM – 50

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Wspomagane społeczności mieszkaniowe

Budżet programu – 300.000.000,00 zł.

Dofinansowanie – max. 6.000.000,00 zł na daną inwestycję, przy czym jeden WSM może powstać max. dla 12 mieszkańców.

Wartość dofinansowania na jedno miejsce pobytu - 500.000,00 zł,
w tym do 20% tej kwoty na wyposażenie na jedno miejsce pobytu.

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Wspomagane społeczności mieszkaniowe

Założenia architektoniczne WSM:

- zagwarantowanie zespołów mieszkalnych o liczebności od 2 do 6 osób i nie więcej niż 12 osób w WSM;
- zagwarantowanie minimalnej powierzchni użytkowej przypadającej na jednego mieszkańca WSM w ramach zespołu mieszkań wspomaganych, obejmującej:
  - łącznie z przestrzeniami wspólnymi nie mniej niż 40 m²,
  - powierzchnię pokoju z aneksem kuchennym nie mniej niż 20 m²,
  - powierzchnię łazienki nie mniej niż 5 m².

Bezwzględnym wymogiem projektowanych WSM jest ich zgodność z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

„Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Wspomagane społeczności mieszkaniowe

Dane realizacyjne wg stanu na dzień 7 marca 2023 r.:

Nabór wniosków (**I etap**) prowadzony był w okresie od 10 czerwca do 15 października 2022 r.

- wpłynęło 55 wniosków aplikacyjnych;
- Komisja oceny wniosków zakwalifikowała do II etapu 29 wniosków;

Do 30 czerwca 2023 r. trwa **II etap** naboru, w którym Wnioskodawcy zobowiązani są przedstawić:

- projekt architektoniczno-budowlany,
- harmonogram realizacji,
- kosztorys inwestorski.

Zawieranie umów planowane jest na III kwartał br.

Dziękujemy za uwagę

Departament ds. Polityki Regionalnej

